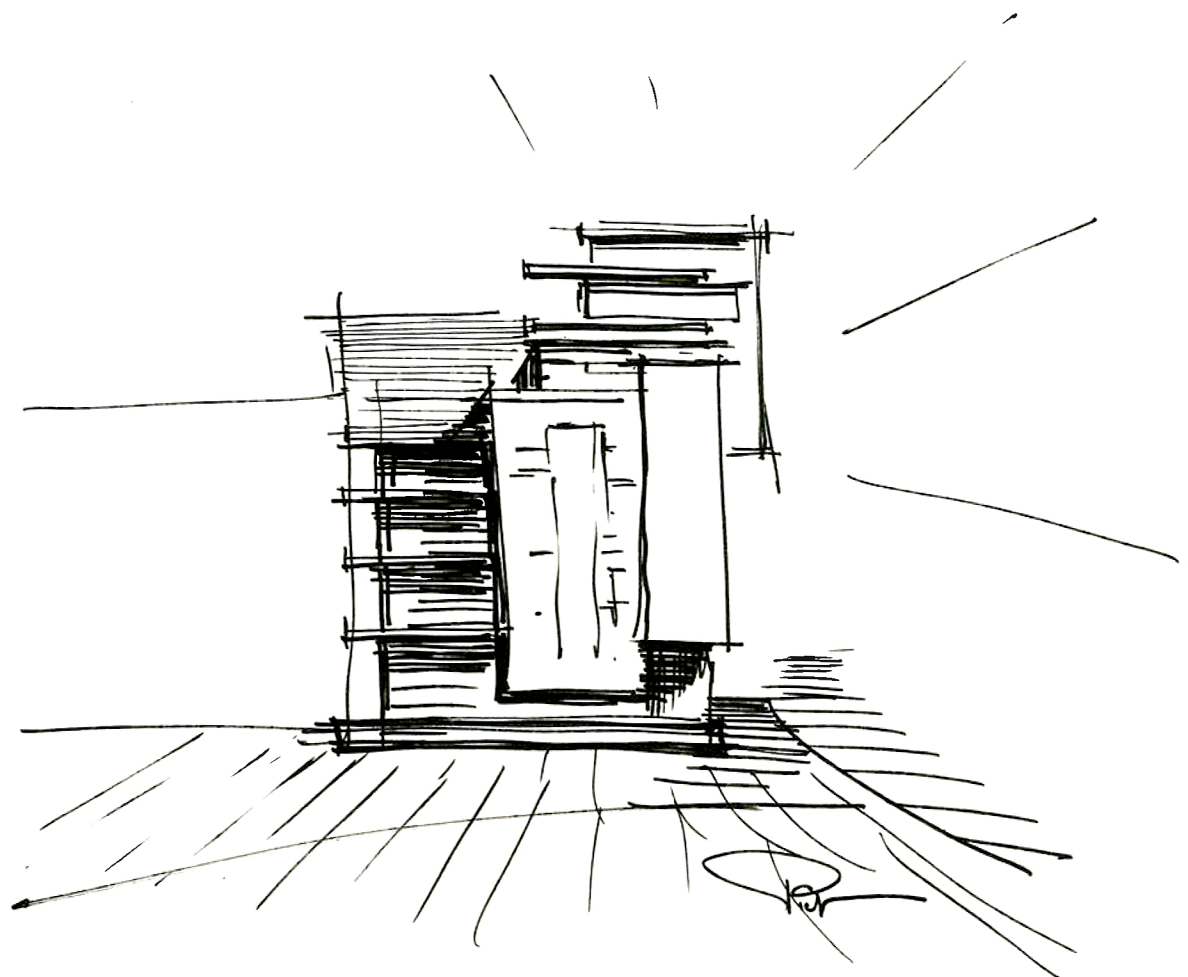

SKETCHBOOK OF A MASTER

Inzichten van architect Piet Bailyu

Hoe komt een architect tot een ontwerp?
Hoe vertaalt hij zijn idee naar baksteen, staal
en beton? En waar haalt hij zijn inspiratie?
Piet Bailyu, van het Knokse architectenbureau
Project, ontwierp Duinresidence. Hij nodigde
ons uit voor een gesprek aan zijn tekentafel.
Zo ontdekten we dat hij brainstormt met pen
en papier. Hier kijk je mee over zijn schouder en
lees je alles over zijn aanpak als architect.

Piet Bailyu, architect

‘Schetsen is het visualiseren van je gedachten. Mijn tekeningen moeten niet per se mooi zijn. Ze zijn functioneel, want ze helpen mij om mijn architecturale ideeën ruimtelijk voor te stellen. Je ontwikkelt ook een beter ruimtelijk inzicht door continu in perspectief te tekenen. Ik schets namelijk altijd in drie dimensies.’

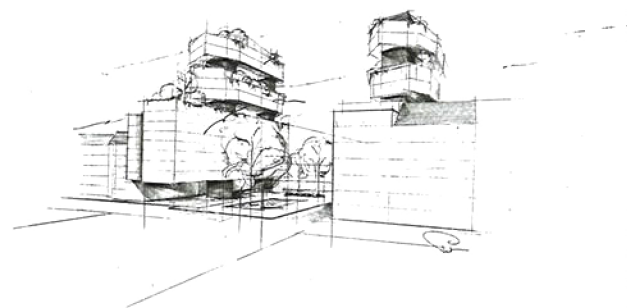
‘Ik ben een visuele architect, geen conceptuele. Voor mij telt de look. Het moet er goed uitzien. Daarom verloopt mijn ontwerpproces ook heel visueel: ik ben continu aan het schetsen. Ik moet zien wat ik doe. Pas als ik een idee uitteken op papier, zie ik of het goed is of niet. Maar mijn ideeën ontstaan ook door ze te tekenen. Het kristalliseert mijn denken.’

‘Tekenen is mijn taal. Het is mijn manier van communiceren. Niet alleen met mijn klanten, maar ook op de werf. Als ik een oplossing moet bedenken voor een bouwkundig probleem, doe ik dat al schetsend. Zo kom ik sneller tot een betere oplossing. Architecten die niet kunnen tekenen met pen en papier, hebben echt een beperking.’

‘Tijdens mijn jaren op het kunsthumaniora deed ik niet anders dan tekenen. Later, als student architectuur aan Sint-Lucas, bleef tekenen essentieel. De computer deed toen langzaam zijn intrede, maar van 3D-programma's was nog lang geen sprake. Bovendien had niemand een eigen computer. En dus hielden wij vast aan potlood en papier. Dat is voor een stuk nog altijd zo. Mijn zoon studeert er nu en hij moet nog altijd ontwerpen met potlood en papier. Een goede zaak vind ik.

‘Schrijven en typen spreken elk een ander stuk van je hersenen aan. Dat geldt ook voor tekenen met de hand of met de computer. Als ik iets opschrijf, onthoud ik het beter dan wanneer ik het typ.’

‘Elk project begint met heel veel handschetsen. Die zijn heel vrij en spontaan en schieten alle richtingen uit. De gekste ideeën pen ik neer. Alle denkbare opties wil ik visualiseren. Al die schetsen blijven op mijn bureau liggen, in het zicht. Door er keer op keer naar te kijken, zie ik wat de goede pistes zijn en wat niet. Dat is het

“Tekenen is het
visualiseren van je
gedachten”

moment waarop ik wat ontwerpen
rudimentair ga uittesten in het
3D-computerprogramma Sketch-Up.
Het ontwerp verfijnen en bijsturen doe
ik dan opnieuw met pen en papier.’

‘Papier geeft me meer artistieke
vrijheid dan Sketch-Up. Ik test
gemakkelijker en sneller iets uit
met een potlood dan met een
computermuis. En ik amuseer me
er meer mee. Want ik teken enorm
graag. Mijn schetsen zijn een soort
geheimtaal, ik ben de enige die aan
mijn losse kriebels uit geraakt.’

‘Op mijn bureau ligt een enorme
berg schetsen waar niemand aan
mag komen. Het lijkt chaos, maar ik
weet precies waar alles ligt. Ik teken
meestal op losse vellen, maar liefst
nog op achterkanten van alles wat ik
regenkom: enveloppen, kassaticketjes
en facturen. Ik krijg regelmatig
opschrijfboekjes voor mijn verjaardag,
maar die blijven ongebruikt. Die
losse vellen geven me een gevoel van
vrijheid. Er zit geen volgorde in en ik
kan mijn stapel gewoon ondersteboven
keren en openleggen om door al mijn
ideeën wroeten.’

'De buitenkant van een woning is de binnenkant van de stad. Voor een bewoner is het interieur het belangrijkste. Maar als architect is het mijn plicht om hen te overtuigen om ook aan de gevel te denken. De passanten mogen toch ook iets hebben om naar te kijken?'

'Een landmark bouwen, streelt je ego als architect: 'Kijk eens wat ik durf.' Maar een minder schreeuwerig ontwerp, is vaak een betere optie. Als architect is dat een continu gevecht: Bouw ik voor mezelf? Of voor de ander? Als architect teveel je eigen stempel willen drukken, is egoïstisch. Je moet het algemene straatbeeld voor ogen houden. Mijn allereerste ontwerp voor Duinresidence was teveel een statement. Het was een heftig contrast met de originele art-decogevel die behouden moest worden. Tijdens het ontwerpproces zwakte ik dat contrast

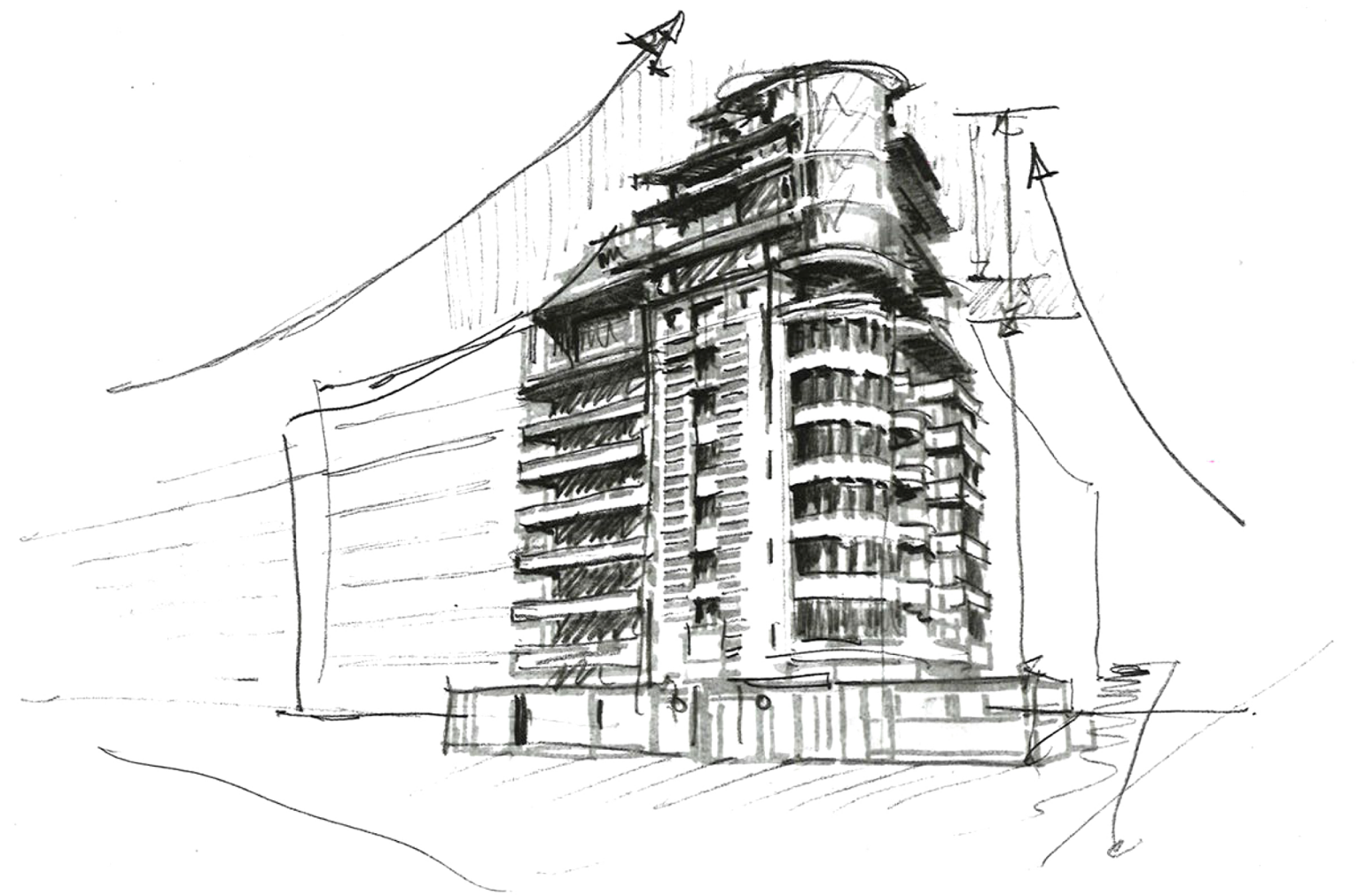
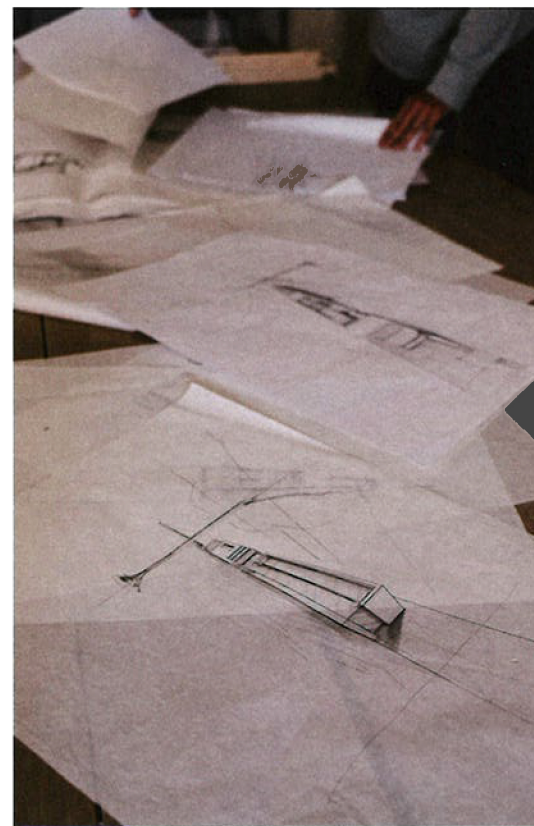
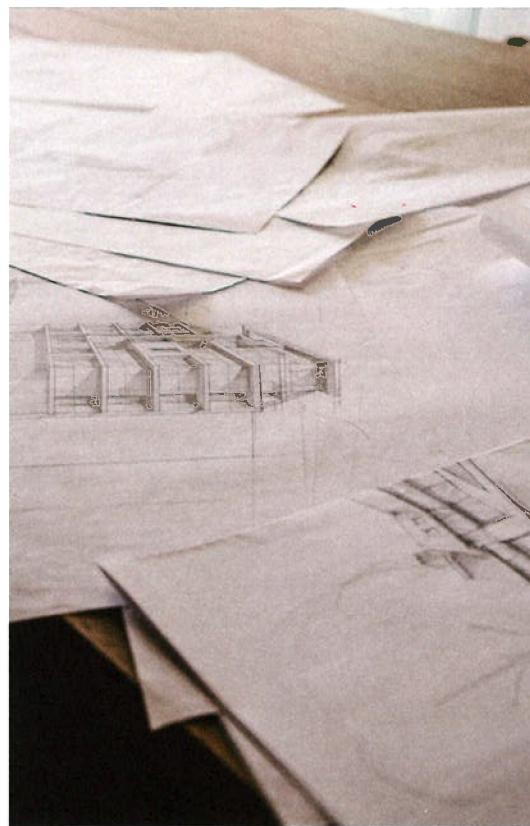
verder af. Nu is de overgang tussen oud en nieuw milder. Je ziet dat er een nieuw volume is, maar het oude gedeelte bleef heel herkenbaar. En ik moet eerlijk toegeven: het is nu beter.'

'Ik wil geen kunstwerken bouwen. En mijn klanten vragen dat ook niet. Als architect zoek ik naar een consensus met de bouwheer, de promotor, het stadsbestuur en stedenbouw. Mijn grootste kwaliteit is de middenweg vinden tussen esthetiek en commercie.'

'Hoe mooi de originele art-decogevel ook is, verder bouwen in die stijl zou Walt Disney zijn. Het zou fake aanvoelen. Liever kies ik voor een synergie van de bestaande situatie met mijn hedendaagse architectuur. De twee versterken elkaar, ook al zijn ze heel verschillend. Er zijn ook gelijkenissen: zo heeft mijn ontwerp ook een sterke horizontale belijning.'

'Creativiteit komt niet op bestelling. Als iemand tegen volgende week een ontwerp wil, blokkeer ik. Misschien is het morgen al af, maar misschien duurt het nog twee maanden tot ik een goed idee heb. Dat laat zich niet sturen. Ook na die eerste aanzet, is het ontwerpproces vaak lang. Dat is nodig om het ontwerp te blijven verfijnen tot het helemaal op punt staat.'

'Uit een wandeling door de natuur haal ik meer inspiratie dan uit architectuur. Natuurlijk bezoek ik af en toe bijzondere en mooie gebouwen. Maar ik ben geen cultuurvreter of kunstliefhebber. In musea zal je me niet snel tegenkomen. In een witte ruimte naar een schilderij staan kijken, brengt me niet op nieuwe ideeën. Ik haal liever mijn inspiratie uit het dagelijks leven, mijn eigen omgeving en sporten in de natuur.'

De historische art-decogevel wordt gerenoveerd en ook de iconische ronde toren behouden we. Maar hij wordt ingekapseld in een hoger moderner gebouw. Zo wordt Duinresidence een nieuwe landmark op de Zeedijk.